

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Joanna Lemańska

SSN Oktawian Nawrot (sprawozdawca)

w sprawie z protestu A.A.,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 26 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 13 czerwca 2025 r. (data nadania w placówce pocztowej operatora wyznaczonego) A.A. wniosła protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Skarżąca wskazała, że zakresem protestu objęte są podejrzenia o naruszenie zasad rzetelności i przejrzystości głosowania poprzez nieprawidłowe kwalifikowanie głosów nieważnych, ze szkodą dla jednego z kandydatów. Jak wskazała skarżąca, według Państwowej Komisji Wyborczej, w II turze oddano 189 294 głosów nieważnych, co stanowi 0,9% wszystkich głosów (101 845 głosów uznano za nieważne z powodu postawienia „X”

przy obu kandydatach, zaś 87 449 – z powodu niepostawienia „X” przy żadnym kandydacie. Dalej skarżąca podała, że „w internecie krąży nagranie, na którym członek PiS, wyjaśnia jak w łatwy sposób można nanieść krzyżyk na palec i używać palca jako pieczętki do dostawiania dodatkowego krzyżyka w kratce przy kandydacie, na którego nie oddano głosu. Karta, na której głos oddano na dwóch kandydatów jednocześnie uznawana jest za nieważną. Powyższe może sugerować instruktaż dotyczący unieważniania kart głosowych”. W ocenie skarżącej, „tego typu działania mogą prowadzić do sytuacji, w których głosy oddane za (...) są – poprzez ingerencję członków komisji – oznaczane jako nieważne (postawienie dwóch znaków „X”), co bezpośrednio wpłynęło na jego wynik”.

Skarżąca wniosła o: (1) zweryfikowanie legalności i przebiegu procesu kwalifikacji głosów nieważnych – ze szczególnym uwzględnieniem głosów zakwalifikowanych jako nieważne z powodu „X” przy obu kandydatach; (2) zbadanie nagrania przekazywanego w sieci (instruktażu B.) jako potencjalnego wpływu na sposób głosowania przez wyborców i działanie instruktażowe w komisjach, co może nosić cechy działania koordynowanego; (3) przeprowadzenie ekspertyzy grafologicznej kart uznanych za nieważne z powodu dwóch znaków „X”, w tym: o sprawdzenie zgodności koloru długopisów użytych do postawienia obu znaków, o potwierdzenie, czy „X” zostały „postawione tą samą ręką/osobą oraz w tym samym czasie”. W razie potwierdzenia nieprawidłowości skarżąca wniosła o usunięcie z wyników głosy oddane w sposób wadliwy lub zrekompensowanie ilościowe liczby unieważnionych głosów. W ostateczności, jeśli wykaże się systemowe działania uniemożliwiające „prawidłowy wynik wyborów – unieważnienie II tury wyborów lub przeprowadzenie jej ponownie”.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w stanowisku z 23 czerwca 2025 r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, gdyż skarżąca nie wskazała dowodów, na których oparła zarzuty.

Prokurator Generalny w stanowisku z 24 czerwca 2025 r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie, zaś zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa Kodeks wyborczy.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Jak stanowi § 3 wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W art. 82 § 1 k.wyb. wskazano, że przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: (pkt 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub (pkt 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Stosownie do art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 321.

Odnosząc powyższe do wniesionego protestu wyborczego, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wskazała, do naruszenia których przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów lub do jakiego przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego,

mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, jej zdaniem doszło. Przedmiotem protestu nie mogą być podejrzenia (tym bardziej generalne) dotyczące nieprawidłowości przy kwalifikowaniu głosów jako nieważnych. Obowiązkiem wnoszącej protest było wskazanie konkretnych komisji, w których mogło dojść do uchybień, a także sformułowanie zarzutów odpowiadających art. 82 k.wyb. Ostatecznie podkreślić należy, że skarżąca nawet nie podniosła, że w przypadku realizacji swojego czynnego prawa wyborczego doszło do jakichkolwiek nieprawidłowości, które mogłyby stanowić zarzut protestu, o którym mowa w art. 82 k.wyb. Zważyć też należy, że protest skarżącej ma charakter generalny i abstrakcyjny.

Dodatkowo, skarżąca w proteście nie przedstawiła ani nie wskazała dowodów na poparcie swoich twierdzeń, które pozostają gołosłowne. Odnosząc się zaś do dołączonego wydruku z ekranu z „filmem instruktażowym” jednego z polityków, zważyć należy, że nagranie to pochodzi z (...) 2014 r., dotyczy innych wyborów i wbrew twierdzeniom skarżącej nie ma na celu instruowania członków Obwodowych Komisji Wyborczych jak dokonywać fałszerstw wyborczych. Co równie istotne, nie ma jakichkolwiek dowodów na to, że nagranie i jego instruktaż wykorzystywane były podczas wyborów Prezydenckich w 2025 r.

Z powyższych względów protest wyborczy wniesiony w przedmiotowej sprawie nie spełnia warunków formalnych, dlatego też Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu na podstawie art. 322 §1 zd. 1 k.wyb.

[PS]

[a.ł]